

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 54/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. marca 2008 predbežne prerokoval sťažnosť D. K., V., zastúpeného advokátom JUDr. M. O., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 145/2007 zo 16. augusta 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. novembra 2007 doručená sťažnosť D. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 145/2007 zo 16. augusta 2007.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 2 Cdo 145/2007 zo dňa 16. 08. 2007 odmietol moje dovolanie podané dňa 03. 04. 2007 proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 187/2006 zo dňa 30. 01. 2007. Uznesenie najvyššieho súdu bolo doručené môjmu právnenému zástupcovi dňa 01. 10. 2007. Prostredníctvom podaného mimoriadneho opravného prostriedku - dovolania zo dňa 03. 04. 2007 a jeho doplnenia zo dňa 22. 06. 2007 som žiadal zrušiť rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 187/2006 zo dňa 30.01.2007 a rozsudok Okresného súdu v Žiline sp. zn. 27 C 247/2001 zo dňa 26. 10. 2005, a vec vrátiť Okresnému súdu v Žiline na ďalšie konanie. (...)

V dovolaní zo dňa 03. 04. 2007 vrátane jeho doplnenia zo dňa 22. 06. 2007 som okrem vady nesprávneho právneho posúdenia veci Krajským súdom v Žiline súčasne namietal vadu podľa § 237 písm. f) O. s. p. (odňatie možnosti konať pred súdom), ktorá bola spôsobená postupom Okresného súdu v Žiline, nakoľko na pojednávaní dňa 21. 10. 2005 som počas výsluchu svedkov (pri vedomosti súdu o mojej poruche sluchu - ťažkom stupni obojstrannej hluchoty) nebol zastúpený opatrovníkom ani zástupcom. V tejto súvislosti treba uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky podané dovolanie odmietol zjavne nezákonne a svojvoľne, pričom ním osvojené dôvody na takéto rozhodnutie sú v priamom rozpore s obsahom samotného spisu Okresného súdu v Žiline 27 C 247/2001. (...)

Najvyšší súd dôkazný význam zápisnice o pojednávaní Okresného súdu v Žiline 27 C 247/2001 zo dňa 21. 10. 2005, z ktorej vyplýva, že počas výsluchov svedkov som bol v pojednávacej miestnosti sám a moja zástupkyňa v tom čase musela čakať na chodbe súdu, plne opomenul. Taktiež spôsob „parafrázovania“ odôvodnenia dovolacej námietky podľa § 237 písm. f) O. s. p. najvyšším súdom je nepresný a neúplný. (...)

Pre úplnosť podaného dovolania uvádzam, že nepočujem (trpím ťažkým stupňom obojstrannej hluchoty), čo ma značne obmedzuje v bežnom živote a najmä pri komunikácii. Napriek tomu, že o uvedenej skutočnosti mali okresný ako aj krajský súd vedomosť (tak na základe vlastného zistenia na pojednávaniach ako aj lekárskej správy

obsiahnutej v súdnom spise), počas pojednávania som nikdy nebol oboznámený s doslovným znením prednesov protistrany a výpoveďami svedkov, dokonca obsah vykonaných prednesov mi nebol „zreferovaný“ ani v podstatných častiach. V danej skutkovo a právne náročnej veci som tak objektívne nemal možnosť relevantne argumentovať na vyjadrenia protistrany ako aj aktívne pôsobiť pri výsluchoch svedkov, čím som bol výrazne znevýhodnený v reálnej možnosti konať pred súdom. Uvedené sa plne prejavilo napr. na pojednávani okresného súdu dňa 21. 10. 2005 (č. l. 181 -191), kde boli vykonávané výsluchy svedkov, o ktoré súd následne ťažiskovo oprel dôvody svojho rozhodnutia. Na uvedenom pojednávani som v čase výsluchu svedkov E. K., K. V. a A. M. nemal zástupcu, napriek tomu, že som podaním zo dňa 30. 09. 2003 žiadal o účasť zástupcu mojej manželky F. K. Okresný súd však na pojednávani dňa 21. 10. 2005 F. K. vypočul v procesnom postavení svedka až ako poslednú (pričom počas výsluchu citovaných svedkov čakala na chodbe súdu), takže už ani nemala žiadnu možnosť klásť otázky predtým vypočutým svedkom. Taktiež je nelogické, ako som vôbec mohol vnímať výpovede svedkov a vyjadrovať sa k ich obsahu, nakoľko už dlhé roky trpím ťažkou hluchotou. Nepočul som, čo svedkovia vypovedajú a čo následne samosudkyňa diktuje do diktafónu. V podstate som sa iba domnieval, čo sa približne na pojednávani deje a čo ktorý svedok asi k predmetu konania hovorí. Tento môj handicap pritom protistrana plne v konaní využila. Psychicky som pritom plne spôsobilý na to, aby som pred súdom samostatne konal (i keď z dôvodu straty sluchu hovorím hlasno). Je neústavné, aby nepriaznivý zdravotný stav účastníka konania a strata funkcie jeho zmyslového orgánu mu spôsobovali v súdnom konaní aj faktickú nerovnosť pri uplatňovaní jeho práva. Znakovú reč neovládam, nakoľko sluch som stratil až v starobe. Pribratie tlmočníka zo znakovkej reči preto neprichádzalo do úvahy. Na pojednávaniach však úplne stačilo výpovede svedkov a protistrany zaznamenávať písomne do zápisnice (a nie do diktafónu), ktorá mi mohla byť priebežne poskytovaná na nahliadnutie za účelom zabezpečenia možnosti reagovať na aktuálny priebeh pojednávania. Taktiež pripadala možnosť ustanovenia opatrovníka. Moje komunikačné problémy preukazuje aj zápisnica o pojednávani pred odvolacím súdom zo dňa 25.05.2004 (č. l. 111). Z uvedených dôvodov zastávam názor, že v danej veci je dovolanie prípustné podľa § 237 písm. f) O. s. p. a založený dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p. (...)

Je zrejmé, že v konaní o určenie vlastníckeho práva vedenom pod sp. zn. 27 C 247/2001 mi súd svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom. Počas dokazovania (najmä pri výsluchoch svedkov) samosudkyňa mala vedomosť, že z dôvodu poruchy sluchu nemám nádej sám účinne konať pre súdom, vyjadrovať sa a klásť svedkom otázky a že akékoľvek moje ústne prejavy vykonávam iba na základe mojich predchádzajúcich životných skúseností s ľuďmi, ktorí na súde vypovedali ako svedkovia. Týmto postupom bolo tak priamo porušené moje právo na spravodlivý proces, zásada rovnosti zbraní a zásada rovnosti účastníkov. Najvyšší súd Slovenskej republiky bol pritom povinný námietky týkajúce sa uvedených väd rozhodnutia a konania na moje dovolanie v rámci dovolacieho konania akceptovať a o podanom dovolaní meritórne rozhodnúť rozsudkom. Je nesporné, že v danej veci je dovolanie prípustné podľa § 237 písm. f) O. s. p. a vyššie uvedené uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 145/2007 zo dňa 16. 08. 2007 je nezákonné, zmätočné a v neposlednom rade hrubo porušujúce moje základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. (...))»

Vzhľadom na tieto skutočnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo D. K., nar. ..., bytom V. na súdnu a inú právnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 145/2007 zo dňa 16. 08. 2007 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 145/2007 zo dňa 16. 08. 2007 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

3. *D. K., nar. ... , bytom V. sa priznáva primerané finančné zadostúčenie v sume 30.000,- Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

4. *Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť D. K., nar. ..., bytom V. do pätnásť dní od právoplatnosti tohto nálezu trovy konania vo výške 15.656,- Sk (slovom pätnásťtisícšesťstopäťdesiatšesť slovenských korún) na účet advokáta JUDr. M. O. ...“*

II.

Ústavný súd si v súvislosti s prerokovaním sťažnosti sťažovateľa vyžiadal spis Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 27 C 247/01, z ktorého zistil tieto okolnosti relevantné na posúdenie jeho sťažnosti:

Okresnému súdu bol 20. augusta 2001 doručený návrh sťažovateľa na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorý na svoje zastupovanie splnomocnil 28. júna 2001 advokátku JUDr. G. H., Ž.

V spise sa ďalej nachádza pod č. 1. 54 lekárska správa MUDr. P. Š. pre potrebu sťažovateľa z 22. marca 2002, v ktorej je uvedené, že „*Menovaný trpí na stratu sluchu obojstrannú – ťažkého stupňa. Doporučujem pri vybavovaní na úrade atď zastupovanie manželkou*“, a pod č. 1. 55 oznámenie sťažovateľa z 30. septembra 2003, v ktorom žiada okresný súd, „*aby bola i manželka na pojednávaniach pripustená aby sa mohla i ona za mňa vyjadriť lebo ja zle počujem, na čo mám i od lekára potvrdenie (...)*“, ktoré listiny predložila právna zástupkyňa sťažovateľa na pojednávaní konanom 3. októbra 2003. Na tomto pojednávaní okresný súd rozsudkom návrh sťažovateľa zamietol. Proti tomuto rozsudku podal 30. decembra 2003 už nový právny zástupca sťažovateľa odvolanie. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) 25. mája 2004 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Od 22. októbra 2003 do 26. septembra 2005 sa konali dve pojednávania - 19. októbra 2004 a 23. augusta 2005, na ktorých okresný súd vypočul právnych zástupcov sťažovateľa (v tomto období ho zastupovali advokáti JUDr. A. Ž., JUDr. Š. S., JUDr. M. S. a JUDr. C. S.). Posledný z nich požiadal okresný súd, aby na pojednávaní 21. októbra 2005 vypočul ako svedkyňu F. K., manželku sťažovateľa.

Okresný súd po vypočutí účastníkov konania (aj sťažovateľa) a svedkov pojednávanie odročil za účelom vyhlásenia rozsudku na 26. október 2005. Okresný súd rozsudkom určil, že sťažovateľ je spoluvlastníkom spornej nehnuteľnosti a vo zvyšku návrh zamietol. Rozhodnutie bolo doručené zástupkyňi sťažovateľa F. K. 16. marca 2006. Sťažovateľ podal proti tejto časti rozhodnutia, ktorou bol jeho návrh zamietnutý (č. 1. 216 až 218), odvolanie.

Krajský súd na pojednávaní 30. januára 2007 (zúčastnil sa ho sťažovateľ i jeho zástupkyňa F. K.) napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil rozsudkom sp. zn. 8 Co 187/06. Rozsudok bol doručený zástupkyňi sťažovateľa 15. marca 2007. Proti rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré bolo doplnené JUDr. M. O., jeho právnym zástupcom, 22. júna 2007.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Cdo 145/2007 zo 16. augusta 2007 dovolanie sťažovateľa odmietol.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, zjavne neopodstatnené návrhy, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. Tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ tvrdil, že mu bola odňatá možnosť konať pred okresným súdom, „...*nakoľko na pojednávaní dňa 21. 10.2005 som počas výsluchu svedkov (pri vedomosti súdu o mojej poruche sluchu - ťažkom stupni obojstrannej hluchoty) nebol zastúpený opatrovníkom ani zástupcom (...)*“, ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 213/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Zo spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že právny zástupca sťažovateľa na pojednávaní konanom 3. októbra 2003 predložil okresnému súdu doklad z 22. marca 2002 o tom, že sťažovateľ trpí „*na stratu sluchu*“, a preto navrhol, aby „*vo veci bola vypočutá manželka navrhovateľa, ktorá bola počas celej doby prítomná na pojednávaní F. K.*“.

Na tomto pojednávaní bola vypočutá manželka sťažovateľa a neskôr okresný súd vo veci rozhodol. Toto rozhodnutie však bolo na základe odvolania sťažovateľa zrušené odvolacím súdom.

Na ďalšom pojednávaní konanom 21. októbra 2005 sa prítomný sťažovateľ vyjadroval k svedeckým výpovediam svedkov E. K., K. V., A. M., ich výpovede hodnotil aj po skutkovej stránke, nenamietal skutočnosť, že jeho zástupkyňa (manželka) nie je prítomná na pojednávaní, a až svedkyňa F. K. žiadala, aby mohla zastupovať sťažovateľa z dôvodu jeho zdravotného stavu.

Vzhľadom na aktívnu súčinnosť sťažovateľa na pojednávaní a na jeho reakcie k svedeckým výpovediam („*svedkyňa tu nemá čo vypovedať, nemá tu čo svedčiť, ona tam nebývala, nevie uviesť rozhodujúce skutočnosti*“, č. 1. 182, č. 1. 184, „*Táto svedkyňa hovorila pravdu, ja sa nič opýtať nechcem, ...*“, č. 1. 185) okresný súd nepristúpil k postupu podľa § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Na základe tejto skutočnosti treba zohľadniť aj to, že sťažovateľ bol v konaní zastúpený právnym zástupcom. Treba však dať za pravdu sťažovateľovi, že pri citovaných výsluchoch svedkov prišla jeho manželka do pojednávacej miestnosti až po ich vykonaní, ale sťažovateľ reagoval na ich prednesy aktívne a pri výsluchoch bol súčinnosťný, a preto okresný súd vo výsluchoch pokračoval.

Manželke sťažovateľa na pojednávaní konanom 21. októbra 2005 bola poskytnutá možnosť, aby sa vyjadrila k vykonaným dôkazom, ktorú aj využila, a rovnako jej bola poskytnutá možnosť navrhnúť ďalšie dôkazy, pričom uviedla, že „nemajú žiadne ďalšie návrhy na dokazovanie“. Rovnakú možnosť mala aj na pojednávaní v druhom stupni.

2. Tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta nezákonnosť a zmätočnosť uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 145/2007 zo 16. augusta 2007, ktorým mali byť porušené jeho označené práva podľa ústavy a dohovoru, ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 ústavného súdu.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry opakovane vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť iba v tom prípade, ak by bola komukol'vek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

Obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa „právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde v „občianskoprávných veciach“ ako jeden z jeho aspektov. K nemu pristupujú záruky ustanovené v čl. 6 ods. 1 dohovoru pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie procesu. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je zabezpečovaná zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru (III. ÚS 136/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov,

ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01).

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom najvyššieho súdu týkajúcim sa posúdenia otázky prípustnosti dovolania v danej veci, ktorý bol odôvodnený takto:

„Prípustnosť dovolania žalobcu v danom prípade nemožno vyvodit' z § 238 O. s. p., lebo nesmeruje proti rozhodnutiu, ktoré by vykazovalo znaky rozsudkov, ktoré možno napadnúť dovolaním (nejde o zmeňujúci rozsudok v zmysle § 238 ods. 1 O. s. p., dovolací súd v tejto veci - čo do opodstatnenosti žaloby - nezaujal dosiaľ záväzný právny názor v zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. a v napadnutom potvrdzujúcom rozsudku odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania v zmysle § 238 ods. 3 O. s. p.).

Podané dovolanie by vzhľadom na uvedené mohlo byť procesné prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O. s. p.(...)

Dovolateľ tvrdí, že mu postupom súdov bola odňatá možnosť konať v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa názoru dovolateľa jeho odňatie možnosti konať pred súdom spočíva v tom, že hoci trpí ťažkou poruchou sluchu - obojstranná hluchota, súdy viedli pojednávania,

vypočúvali svedkov a účastníkov bez toho, aby sa s nimi mohol náležite oboznámiť formou referovania prednesov do zápisnice o pojednávaní. Tým, že mu neustanovili pre konanie opatrovníka, ktorý by mu tlmočil prednesy a výpovede účastníkov, súdy porušili princíp rovnosti strán v konaní.

Námietky dovolateľa v uvedenom smere sú nedôvodné, keďže v priebehu konania nikdy nepožiadaval o ustanovenie opatrovníka, resp. iného zástupcu, z dôvodu poruchy sluchu, ktorý by mal plniť funkciu jeho tlmočníka. Napokon v konaní pred súdmi, na jednotlivých pojednávaniach bol prítomný jeho právny zástupca (zástupkyňa), ktorí podávali súdu vyjadrenia v jeho mene. Žalobca proti tomuto spôsobu vedenia pojednávania nikdy nenamietal. Takisto nikdy nenamietal protokoláciu prednesov, na pojednávaní do diktafónu a nie do zápisnice. Dovolateľ, ako to vyplýva zo splnomocnenia (č. l. 188 spisu) splnomocnil, svoju manželku na zastúpenie v predmetnej veci, ktorá mu zároveň robila i tlmočičku. Jeho manželka prijala predmetné zastúpenie v konaní. Manželka žalobcu, ako to vyplýva z jej vyjadrenia (č. l. 186 spisu) trvala na tom, aby bola vypočutá najprv ako svedkyňa, aby sa mohla vyjadriť k veci a až potom, aby mohla zastupovať manžela (žalobcu). Súd žalobcu a jeho manželku patrične poučil o výpovedi svedka a zastupovaní účastníka a žalobca po jej svedeckej výpovedi splnomocnil svoju manželku ako to vyplýva zo zápisnice na pojednávaní na jeho zastupovanie v konaní.

Žalobca v dovolaní namieta, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, sama osobe ale prípustnosť dovolania nezakladá. I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval) vytykané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by však prípustnosť dovolania v zmysle §

237 O. s. p.

Prípustnosť dovolania napokon nemožno vyvodit' v danej veci ani z tzv. inej vady (neuvedenej v § 237 O. s. p.), tvrdenej v dovolaní. Pre iné než v ustanovení § 237 O. s. p. uvedené vady rozhodnutia a jemu predchádzajúce konania, dovolanie nie je prípustné. Takáto vada môže byť právne významná len pri inak prípustnom dovolaní.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému Občiansky súdny poriadok tento opravný prostriedok nepripúšťa. (...)“

Podľa názoru ústavného súdu uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo treba považovať dovolanie sťažovateľa za neprípustné, preto ho ústavný súd považuje i z hľadiska ústavných aspektov za dostačujúce a ústavne relevantné. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je tiež otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02).

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd (ako už bolo uvedené) nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, mohol by v zmysle citovanej judikatúry nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam

(I. ÚS 303/06), čo však, ako už bolo uvedené, v okolnostiach prípadu ústavný súd nezistil a sťažovateľ neuviedol žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu má také nedostatky, ktoré by odôvodňovali záver o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a v konečnom dôsledku o porušení označených práv sťažovateľa.

Na základe uvedeného, ako aj so zreteľom na argumentáciu sťažovateľa v sťažnosti ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nemožno prijať záver o vecnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a označeným porušením práv sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Vzhľadom na to ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, že sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 145/2007 zo 16. augusta 2007, odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. marca 2008